

JASCHIK ÁLMÓS
MŰVÉSZETI ÉS KREATÍVIPARI
ISKOLAI ALAPÍTVÁNY

Székhelye: 1105 Budapest Kelemen utca 5.

Adószáma: 18248003-1-42

E-mail cím: alapitvanv@jaschikmuveszeti.hu

Web: jaschik.hu

A Jaschik Alapítvány csatlakozása a Magyar Rajztanárok Országos Egyesülete nyílt leveléhez

A Jaschik Álmós Művészeti és Kreatívipari Iskolai Alapítvány (a továbbiakban: Jaschik Alapítvány) csatlakozása a Magyar Rajztanárok Országos Egyesülete által 2026. április 30-án közzétett nyílt levélhez

Tisztelt Lannert Judit! Tisztelt Gyermek- és Oktatásügyi Miniszter!

A Jaschik Alapítvány nevében gratulálunk kinevezéséhez, és csatlakozunk az MROE nyílt leveléhez. Az abban megfogalmazott problémákat és javaslatokat teljes mértékben osztjuk, és a magunk sajátos nézőpontjából – a középfokú művészeti szakképzés, a szakgimnáziumok és technikumok világából – szeretnénk kiegészíteni.

Külön bizalommal fordulunk Önhöz, mert a Kreatív Partnerség program hazai meghonosítása, a *Kreatív tanulás* című kötetben kifejtett szemlélete és az a meggyőződése, hogy a kreativitás nem luxus és nem géniuszok privilégiuma, hanem az értelmes létezés és a problémamegoldás alapfeltétele, pontosan azt a gondolkodásmódot tükrözi, amelyet a művészeti oktatás napi gyakorlatában évtizedek óta képviselünk. Az az iskola, amely teret ad a kísérletezésnek, a többféle megoldás keresésének és a hibákból való tanulásnak, nem utópia – a művészeti műhelyek, a rajztermek és a designstúdiók régóta pontosan így működnek, csak ezt a tudást a köznevelés rendszerszinten még nem ismerte el.

A Jaschik Alapítvány eredetileg a Jaschik Álmós Művészeti Szakgimnázium és Technikum közvetlen támogatására jött létre, de az elmúlt években a kuratórium felismerte, hogy az intézmény előtt álló kihívások a teljes hazai művészeti szakképzés rendszerszintű válságának tünetei. Ezért küldetésünket fokozatosan bővítjük: a teljes hazai képző- és iparművészeti, design- és kreatívipari oktatás érdekvédelme, a hiánypótló tananyagfejlesztés és tankönyvkiadás, a nemzetközi szakmai kapcsolatrendszer kiépítése, valamint a hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű fiatalok esélyegyenlőségének biztosítása a művészeti pályákon. Ezt a missziót szem előtt tartva kezdeményezünk szakmai egyeztetést a terület szereplőivel, valamint a szaktárcával.

Miért stratégiai kérdés a vizuális kultúra és a médiaismeret oktatása?

Az MROE levelének érvrendszerét erősítjük meg. A rajz, a vizuális kultúra és a médiaismeret nem „készségtárgy”, hanem a 21. századi kompetenciafejlesztés egyik leghatékonyabb eszköze, és ennek több, egymást erősítő oka van:

1. Állampolgári kompetencia – a médiaismeret újraélesztése.

Egy MI-generált képi tartalmakkal elárasztott világban a vizuális kritikai gondolkodás legalább annyira fontos, mint a szövegértés. Az MROE joggal állapítja meg, hogy a média-, mozgókép- és drámaoktatás visszaszorulása nyomán a vizuális kultúra maradt a kritikus kultúrafogyasztás utolsó bástyája. A hazai diákok gyenge EU-s médiaírástudás-teszteredményei ezt adatokkal is alátámasztják. Ezt a hiányt nem lehet tovább halogatni: a médiaismeret önálló tantárgyi rangját és óraszámát vissza kell állítani, mert enélkül egy egész generáció nő fel anélkül, hogy megtanulná értelmezni és kritikusan kezelni a rá zúduló képi és digitális tartalmakat.

2. Esélykiegyenlítés.

A nonverbális önkifejezés révén a vizuális kultúra megszólítja azokat a tanulókat is, akik a verbális és lineáris logikára épülő tantárgyakban rendre kudarccal szembesülnek – különösen a sajátos nevelési igényű (SNI) és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel (BTMN) küzdő diákokat. A kutatások bizonyítják, hogy a művészeti oktatásban résztvevő SNI és BTMN tanulók finommotorikája, téri orientációja és érzelemszabályozása fejlődik, ami a többi tantárgyban is javítja a teljesítményt.

3. Interdiszciplináris platform.

A vizuális kultúra a STEAM-szemlélet (Science, Technology, Engineering, Arts, Mathematics) egyik legtermészetesebb megvalósulási terepe: a nemzetközi élvonalban – így a finn jelenségalapú tanulásban vagy a holland kurrikulum fejlesztésben – a művészetet és a designt tudatosan integrálják a mérnöki és reáltudományos gondolkodásba, felszámolva azt a mesterséges dichotómiát, amely a „reál” és a „humán” beállítottságú diákokat mereven szétválasztja. A tervezői gondolkodás módszertana nemcsak a kreativitást fejleszti, hanem azokat a végrehajtó funkciókat is, amelyekre a reáltárgyakban is szükség van.

4. Gazdasági relevancia.

A kreatívipar mára a magyar gazdaság egyik meghatározó, jövőt formáló ágazatává vált: a Nemzetgazdasági Minisztérium a hat kiemelt húzóágazat egyikeként nevesítette a 2024–2030-as Versenyképességi Stratégiában, az MNB pedig évek óta hangsúlyozza,

JASCHIK ÁLMOS
MŰVÉSZETI ÉS KREATÍVIPARI
ISKOLAI ALAPÍTVÁNY

Székhelye: 1105 Budapest Kelemen utca 5.

Adószáma: 18248003-1-42

E-mail cím: alapitvanv@jaschikmuveszeti.hu

Web: jaschik.hu

hogy az ország felzárkózása nem az összeszerelő típusú iparosítással, hanem a tudásalapú, magas hozzáadott értékű szolgáltatásokkal érhető el. Ennek az ágazatnak az utánpótlása azonban nem a felsőoktatásban vagy a szakképzésben kezdődik, hanem jóval korábban: a köznevelésben megalapozott vizuális kultúra és médiaismeret adja azt a kognitív alapot – a vizuális gondolkodást, a képi kommunikáció értését, a kritikai szemléletet –, amelyre a későbbi kreatív pályaválasztás és szakmai fejlődés épül. Mindezek ellenére a terület mindmáig nem kapott átfogó nemzeti stratégiát: az elmúlt kormányzati ciklusokban senki nem dolgozta ki, hogyan épüljön fel a kreatívipar oktatási utánpótlása – a vizuális nevelés köznevelési alapozásától a szakképzésig – egy koherens rendszerben.

5. A kompetenciák munkaerőpiaci súlya.

A globális értékláncok „mosolygörbéje” szerint a legmagasabb hozzáadott értéket a design, a K+F és a márkaépítés generálja. Az OECD adatai szerint a kreatív munkaerő mintegy negyven százaléka nem is a kreatív szektorban, hanem beágyazott munkavállalóként hagyományos iparágakban dolgozik – ipari formatervezőként, UX tervezőként, vizuális kommunikációs szakemberként.

Az ő vizuális kompetenciáik nem a szakirányú felsőoktatásban keletkeznek a semmiből: a vizuális kultúra és a médiaismeret köznevelési óráin alapozódik meg az a képi gondolkodás és kritikai szemlélet, amely nélkül a magyar ipar képtelen a technológiai feljebb lépésre.

A vizuális kultúra oktatásának a köznevelés teljes vertikumában erős pozíciót kell kapnia. Ez a középfokú művészeti szakképzés szempontjából különösen kritikus, mert a szakgimnáziumokba érkező diákoknak az általános iskolából hozott vizuális alapképességekre kellene építeniük – és jelenleg ez az alap ijesztően gyenge.

A Jaschik Alapítvány kész részt venni a kerettantervek felülvizsgálatában, hozzájárulni a tananyagfejlesztéshez, és platformot biztosítani a pedagógusok, a szakmai szervezetek és a döntéshozók közötti párbeszédhez. Meggyőződésünk, hogy a vizuális kultúra és a médiaismeret oktatásának megújítása nem szűk szakmai ügy, hanem a köznevelés egészének és a jövő generáció kritikai gondolkodásának alapkérdése – ehhez az MROE-val közösen kérjük a szaktárca elkötelezett támogatását.

Nyitottan és örömmel várjuk a párbeszédet.

Budapest, 2026. július

A Jaschik Alapítvány nevében:

Ámon György kuratóriumi elnök és Balogh Attila kuratóriumi alelnök